

Handläggare
Johanna Kleman
Telefon: 08-50825289**Till**
Socialnämnden
2025-10-21

Remiss av Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/651

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till socialnämnden från Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfvén (L) som föreslår.

- Att Stockholms stad utreder möjligheten att införa ett kommunalt ersättningssystem för barn och unga som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser i samhällsvård, inspirerat av den norska modellen för "rettferdsvederlag".

Att utreda ansvar och kompensatoriska åtgärder som efterfrågas i motionen är komplicerat. De utredningar och undersökningar som genomförts inom staden visar att det är en svår uppgift att klarlägga en kommun, myndighet eller organisations roll och utkräva ansvar därefter.

Vanvårdsutredningens rapporter (SOU 2009:99, 2011:61) har haft stor betydelse och resulterat i en offentlig ursäkt till drabbade personer och givit möjlighet för utsatta att söka ekonomisk kompensation från staten, likt den norska modellen för "rettferdsvederlag". I det fall ett kommunalt ersättningssystem skulle vara möjligt anser förvaltningen att även en sådan utredning bör ske på nationell nivå, vilken kommun individen har varit placerad i eller av bör inte utgöra en avgörande faktor för möjlighet till kompensation.

Socialförvaltningen menar att regeringen bör överväga en ny vanvårdsutredning som omfattar de personer som blev utsatta för övergrepp efter år 1980. De som har utsatts för vanvård och övergrepp eller försummelser i samhällsvården skulle på så sätt kunna få upprättelse av staten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård till socialnämnden för yttrande.

Remissinstanser:

- Stadsledningskontoret
- Socialnämnden

Ärendet

I motionen föreslår Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfvén (L).

- Att Stockholms stad utreder möjligheten att införa ett kommunalt ersättningssystem för barn och unga som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser i samhällsvård, inspirerat av den norska modellen för "rettferdsvederlag".

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och utveckling, socialförvaltningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 15 oktober. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 16 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Att utreda ansvar och kompensatoriska åtgärder som efterfrågas i motionen är komplicerat. De utredningar och undersökningar som genomförts inom staden visar att det är en svår uppgift att klarlägga en kommun, myndighet eller organisations roll och utkräva ansvar därefter.

Vanvårdsutredningens rapporter "Vanvård i social barnavård under 1900-talet" (SOU 2009:99) och "Vanvård i social barnomsorg" (SOU 2011:61) utgör tydliga exempel på den komplexitet som föreligger.

Dessa utredningar har haft stor betydelse och resulterat i en offentlig ursäkt till drabbade personer och givit möjlighet för utsatta att söka ekonomisk kompensation från staten, likt den norska modellen för "rettferdsvederlag". I det fall ett kommunalt ersättningssystem skulle vara möjligt anser förvaltningen att även en sådan utredning bör ske på nationell nivå, vilken kommun individen har varit placerad i eller av bör inte utgöra en avgörande faktor för möjlighet till kompensation.

Att underlaget i Vanvårdsutredningen var begränsat till händelser under åren 1920–1980 innebär att många av de som utsatts för vanvård i fosterhem eller barnhem efter den undersökta perioden, upplever ett upprepat svek från samhället, vilket är beklagligt.

övergrepp efter år 1980. De som har utsatts för vanvård och övergrepp eller försummelse i samhällsvården skulle på så sätt kunna få upprättelse av staten.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som har utsatts för övergrepp inom samhällsvård

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-10-10
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-10-10